

Espesyal nga Report:

MAHIGKO NGA GERA BATUK SA MGA BATA

Mga malala nga paglapas sang AFP kag PNP sa mga kinamatarung
sang bata kag espesyal nga proteksyon sa mga bata sa idalom sang
internasyunal nga makatawo nga layi
(2020-2022)

Nobyembre 20, 2022

Pangbukas

Ginapublikar sang Ang Bayan ang espesyal nga report nga ini bahin sa mga paglapas sang mga armadong pwersa sang Gubyerno sang Republika sang Pilipinas (pangunahon na ang Armed Forces of the Philippines kag Philippine National Police) sa kinamatarung sang mga bata sa idalom sang internasyunal nga makatawo nga layi kag sa idalom sang nagaluntad nga mga polisiya kag protokol nga nagahatag sa ila sang espesyal nga proteksyon. Tuman nga talalupangdon ang pagdamo kag paglala sang mga paglapak nga ini sa kinamatarung sang mga bata kadungan sang pagsingki sang mahigko nga gera sang AFP kag PNP nga ginsuguran sa idalom sang rehimeng Duterte kag padayon nga ginapagting sa idalom sang rehimeng Marcos.

Sa pagpreparar sang report nga ini, talalupangdon nga labaw nga kulang ang dokumentasyon bahin sa kinamatarung sang mga bata. Agud mabilog ang mga datos para sa report nga ini, ginbalikan kag ginsuyod sang mga manalawsaw ang tanan nga mga report nga nabaton kag napublikar sa mga pahina sang Ang Bayan o naggwa sa mga pahayag o publikasyon sa mga rehiyon. Ang report nga ini nakapokus sa mga tuig 2020-2022, samtang padayon nga ginatinguha nga bilugon pa ang impormasyon sa mga nagligad nga tuig. Tinguhaon nga mapaggwa ini sa labing madali nga panahon.

Sa pagsulong sang rebolusyonaryong gera para sa pungsodnon nga kahalwayan kag demokrasya, ginakilala kag ginasakdag sang Partido Komunista ng Pilipinas (PKP) kag sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) ang kakinahanglanon nga amligan ang interes, kaayuhan, kag mga kinamatarung sang mga bata sa tunga sang gera. Kaangut sini, ginapublikar sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP), paagi sang NDFP Human Rights Monitoring Committee, ang iya Declaration and Program of Action for the Rights, Protection and Welfare of Children (Deklarasyon kag Programa sang Paghulag para sa mga Kinamatarung, Pag-amlig kag Kaayuhan sang mga Bata) sadtong Hulyo 1, 2012. Lubos nga ginasuportahan kag ginatib-ong sang PKP

kag BHB ang deklarasyon nga ini.

Ginsanto sang Ang Bayan ang pagpagwa sang espesyal nga report nga ini sa Pangkalibutanon nga Adlaw sang mga Bata sang United Nations sang Nobyembre 20 sa katuyuan nga tum-ukan ang atensyon sang lokal kag internasyunal nga organisasyon, ahensya kag institusyon nga nagasakdag sa tawhanon nga kinamatarung kag internasyunal nga tawhanon nga layi, labina sa mga kinamatarung sang mga bata, sa makaluluoy nga ginaagyan sang mga bata sa tunga sang mahigko nga gera sang AFP kag PNP.

Sa atubang sang patarasak nga pasista nga paglapak sa kaayuhan sang mga bata, dapat maghiliusa ang tanan kag pabaskugon ang tingog agud ululupod nga pangapinan kag amligan ang mga bata, samtang ginasulong ang gera para sa ila buasdamlag.

Mga malala nga paglapas sang AFP kag PNP sa mga kinamatarung sang bata kag espesyal nga mga proteksyon sa bata sa idalom sang internasyunal nga makatawo nga layi

Wala sang ginasanto ang Armed Forces of the Philippines kag Philippine National Police sa mahigko nga gera kontra-insurhensya sini batuk sa rebolusyonaryong hublag. Sa nagkalainlain nga bahin sang pungsod, target sang mga suldado kag pulis ang isa sa labing bulnerable nga seksyon sang katilingban—ang mga lapsag kag bata.

Nagsingki ang mga paglapas kadungan sang paghuganas sang pandemya nga Covid-19 kag pagpapanaog sang pasistang *lockdown* sa pungsod. Gingamit sang mga armadong pwersa sang estado ang kahigayunan para okuparon ang mga komunidad kag ilunsar ang malaparan kag maikit nga operasyong militar. Pila ka pulo nga kaso sang paglapas sa mga kinamatarung sang bata ang ginreport sa Ang Bayan halin 2020 tubtob subong. Apang, malayo nga indi kumpleto ang listahan nga ini bangud madamo sa mga kaso sang pagpangbiktima sa mga bata ang wala sang separado nga nadokumento o nareport.

Malapad ang mga paglapas sa mga kinamatarung sang bata kag espesyal nga proteksyon sa ila sa idalom sang internasyunal nga makatawong layi. Lakip sa malala nga paglabag ang pwersahan nga pagpauntat sa ila pagtuon, pagpamahug, pagpang-aresto kag detensyon, pwersahan nga pagpabakwit, pwersahan nga pagpasurrender, paggamit sa mga operasyong kombat, paggamit bilang panaming, pagpang-ulipon, sekswal nga pagpang-abuso kag kalakasan, pagpanakit, tortyur kag napaslawan kag hayag nga pagpatay. May mga kaso man sang paglagas, pagdukot kag pag-*hostage* sang mga lapsag kag mga gamay nga bata, sa tabon sang “pag-rescue” sang Department of Social Welfare and

Development (DSWD), para piliton nga “magsurender” ang mga ginikanan nila nga ginadudahan nga myembro sang BHB.

Pagpatay kag napaslawan nga pagpatay sa tabon sang mga “engkwentro”

Pinakaulihi nga mga kaso sang pagpatay sa mga bata ang halos nagasulunod nga kaso sang pag-atake sang mga suldado batuk sa mga sibilyan sa mga prubinsya sang Negros Oriental kag Batangas sang Hulyo. Napatay si Everly Kee Jacolbe, 16, sang salakayon sang 62nd IB ang payag nga ginateneran niya kag sang nagabusong nga iloy nga si Christine sa Barangay Trinidad, Guihulngan City sadtong Hulyo 26, 2022. Sa Batangas, ginluthang sang 59th IB ang 9-tuig nga si Kyllene Casao, samtang nagapauli siya kag ang iya amay sa Barangay Guinhawa, Taysan sadtong Hulyo 18, 2022. Sa duha ka kaso nga nasambit, lunsay ginpaggwa sang AFP nga napatay ang mga bata kag upod nila nga may edad sa mga himu-himo nga engkwentro sa tunga sang mga yunit sang AFP kag BHB.

Sa Oriental Mindoro, naigo sang bala kag napatay ang isa ka bata sa patarasak nga pagpangluthang sang 4th IB kag PNP-SAF sa balay ni G. Inyab sa Sityo Tauga Daka, Barangay San Vicente sa banwa sang Roxas sadtong Hulyo 3, 2022. Hungod nga ginpaulanan sang bala sang mga pulis kag suldado ang balay sa hayag nga pag-akusar nga tagasuporta sang BHB ang mga Mangyan-Buhid nga nagapuyo didto.

Duha ka bata, edad 9 kag 12, ang napatay sa pagpangluthang sang 8th ID sa Barangay Roxas, Catubig, Northern Samar sang Pebrero 8, 2022. Upod ang duha ka bata sa grupo sang mga mangunguma nga nasal-an sang mga suldado nga mga Pulang hangaway. Imbes nga tabangan, nagpinalagyo ang mga suldado sa lugar sang indi mapiho kon sin-o ang ila ginluthang. Ulihi na sang makuha sang mga residente ang mga bata kag wala na sila makalab-ot nga buhi sa ospital. Isa pa ka bata

ang napilasan kag nabuligan. Agud tabunan ang ila krimen, ginpalapnag sang mga suldado nga ang mga bata biktima sang *crossfire* o naipit sa armadong inaway sa tunga sang AFP kag BHB, kag nga ang mga Pulang hangaway ang nakaluthang sa mga bata. Suno sa pahayag sang BHB, wala sila sa lugar sang gintabuan kag ang nauna nga inaway natabo pila ka kilometro halin sa lugar.

Sa Kabankalan City, Negros Occidental, patay man ang 15-anyos nga bata nga taga-Barangay 1 dulot sang pagpangluthang sang militar.

Sadtong Hunyo 15, 2021, ginpatay sang mga elemento sang 3rd Special Forces Battalion kag ginpaggwa nga “child soldier” o bata nga suldado si Angel Rivas, 12. Ginluthang siya, upod ang lima pa nga manug-abaka, sang makit-an sila sang mga suldado nga nagapanglighot sa uma. Duha pa ang napatay sa insidente lakip ang pakaisa ni Rivas.

Sa Maguindanao, napatay sa impeksyon ang 6-tuig nga si Saad Abdulkadir Tumbi sang Pebrero 14, 2021. Naigo siya sang *splinter* sang *mortar* nga naglupok sa guwa sang ila balay sa Barangay Sambulawan, Datu Salibo. Naghalin ang *mortar* sa mga kanyon nga ginpalupok sang 6th ID sa ila komunidad sadtong Disyembre 13, 2020. Isa pa ka bata ang napilasan sa amo nga pagpamomba.

Alas-3 sang hapon sang gindakup, ginpaantus kag sang ulihi ginpatay si Aldren Faburada, 17 anyos, sa Sityo Kansampo, Barangay Bagtic, La Libertad, Negros Oriental sadtong Marso 15, 2021. Ginluthang si Faburada malapit sa lugar kon sa diin natabo ang engkwentro sa tunga sang mga yunit sang BHB kag AFP. Nag-agi lang siya diri bangud nagkuha siya sang modyul halin sa iya titser.

Naigo man sang bala ang isa ka 10-tuig nga bata sa Barangay Indalasa, Malaybalay City, Bukidnon sadtong Oktubre 16, 2020, sa tunga sang patarasak nga pagpangluthang sang 88th IB. Upod siya sang iya mga ginikanan nga nagaani sadto sang mais. Naigo siya sa tiil.

Duha pa ka bata ang gamayan nga maigo sa pagpang-istraping sang

mga elemento sang 3rd Special Forces Battalion sa mga balay sa Barangay Buhisan, San Agustin, Surigao del Sur sadtong Oktubre 28, 2020.

Target sang mga operasyong kombat

Linibo kadamo sang mga bata ang biktima sang mga nakapokus nga operasyong militar nga ginalunsar sang AFP agud “dugmukon” ang armadong kahublagan. Hungod sila nga ginatarget, upod sang ila mga ginikanan, sa suspetsa nga mga “tagasuporta” sila sang BHB. Upod sila sa napilitan nga magginutok sa mga *evacuation center*, kon indi man magpanago sa kagulangan, para makalikaw sa pagpanghalit sang militarisasyon.

Sa Bukidnon, pito ka tin-edyer ang biktima sang operasyong kombat sang 16th IB sang Nobyembre 14 tubtob 19, 2020. Lakip diri ang 17-anyos nga si Ruben Dano nga naabtan sang mga suldado nga nagapaharab sang kalabaw sadtong Nobyembre 19, 2020 sa Sityo Dulapong, Barangay Balangigay sa banwa sang Kitaotao. Gintayaan siya sang pusil kag paliwat-liwat nga ginbakol. Lima ka adlaw siya nga ginpwera nga maggiya sa operasyong kombat sang mga suldado. Nakabalik lang siya sa iya baryo makaligad nga iinsister sang iya pamilya nga buhian siya. Isa pa ka tin-edyer ang ginkulata sang mga suldado pagkatapos sini.

Sa pareho nga barangay, grabe nga troma ang naabtan sang mga bata nga nakasaksi sa pagpamahug kag pagpangbakol sang mga suldado sa ila amay nga si Loloy Corales kag ila tiyo nga si Archie sadtong Nobyembre 12, 2020. Sa adlaw man nga ina, duha ka tin-edyer ang gintayaan, ginpahug kag ginpaidalom sa interogasyon sang mga suldado sa Barangay Dalurong, Kitaotao. Sa sobra nga kahadlok, nadulaan sang pangalibutan ang mga tin-edyer. Isa pa ka tin-edyer ang ginsipa pagkatapos magbalibad nga ihatag ang iya selpon sa mga suldado. Dala-dala nila ang troma sa mga naagyan nga ini tubtob subong.

Sa Leyte, lima ka bata, upod ang isa ka may balatian sadto nga *meningitis*, ang pwersahan nga ginkuha sang mga suldado sang 93rd IB sa ila balay sa Carigara sadtong Nobyembre 13, 2020. Gindakup sang mga suldado ang ila iloy nga si Nora Dionaldo, upod ang ila magulang nga utod nga si Ernie. Ginsalakay sang mga suldado ang ila balay sa suspetsa nga myembro sang BHB ang ila amay nga si Edencio. Gindala sang mga suldado ang mga bata sa upisina sang DSWD.

Sa isa ka report halin sa Southern Tagalog sadto man nga 2020, indi magnubo sa siyam ka bata, edad nga 3 bulan tubtob 17 tuig, ang napilitan nga “mag-atras” sa kagulangan upod ang tagsa-tagsa nila ka mga pamilya. Ini pagkatapos himuon sila nga target sang mga suldado kon sa diin pilit nga “ginpasurender” ang ila mga ginikanan kag kadugo. Bangud pila ka beses na sila nga nagbakwit kada may balita nga nagapadulong ang militar, marka na sa paminsaron sang mga bata ang kahadlok kon makabati sang tinaga nga “suldado”. Daku ang kabalaka sang isa sa mga dalagita, edad 14, nga “pangaluyagan” o “himuon nga asawa” sang militar.

Pagginahum militar sa mga komunidad

Wala ginsakup sang *lockdown* ang mga operasyong kombat kag saywar sang AFP kag PNP. Nagamit pa sang mga ini ang mga tsekpyont kag mandu para sa “stay-at-home” para madasig nga tukuron ang mga detatsment, kontrolon ang hulag sang populasyon sa kaumhan kag labi nga hugton ang pagginahum militar sa gin-okupar sini nga mga komunidad. Sa mga lugar nga ini, patarasak ang paggamit sang mga suldado sa mga bata sa ila mga operasyon.

Sining tuig, ginreport sang National Democratic Front sa Eastern Visayas ang lapnagon nga paggamit sang mga suldado nga permanente nga nakaistasyon sa nagkalainlain nga baryo sa Catubig kag kaingod nga banwa sang Las Navas sa mga bata sa ila mga operasyong saywar. Gintanyagan nila ang mga bata diri sang kendi, *junk food*, kwarta, hampangan kag iban pa, kabaylo sang ila “pag-espiya” sa mga

residente nga target nga ipiton o likidahon. Hungod nila nga ginaupod ang mga bata kon nagapatrulya sa palibot sang baryo bilang ila nga panaming. Nagakampo man sila sa mga eskwelahan, *day care center*, *health center*, *barangay hall* kag iban pang sibilyan nga istruktura nga masami madamo ang bata.

Sa Bicol, ginapatuman sang PNP-Bicol ang Batang Iwas Droga Advocates, isa ka manipis nga tabon sa programa nga kontra-insurhensya sini sa rehiyon. Gamit ang programa nga ini, ginaengganyo sang mga pulis kag suldado ang mga bata nga maghatag sang impormasyon kaangut sa ila abyan kag paryente nga ginadudahan kabahin sang rebolusyonaryong hublag. Ginagamit nila ang mga bata para sa pwersahan nga pagpasurender sa mga sibilyan.

Labaw diri, mismo ang mga bata ang pilit nga ginapasurender sang AFP

Sang Hunyo sa tuig nga ini, may mga bata nga gindeklarar sang 94th IB bilang mga “nagsurender” sa Barangay Carabalan, Himamaylan City, Negros Occidental.

Sa Masbate, upod ang 18 bata sa ginpaggwa sang 2nd IB nga “nagsurender” nga 500 “myembro sang BHB” sadtong Hulyo 19, 2021.

Wala makaluwas bisan ang mga bata sa kasyudaran. Sa Caloocan City, upod ang 150 bata kag pamatan-on nga ginparada sadtong Septyembre 21, 2022 bilang mga katapu sang mga organisasyon nga “left-leaning” nga “nagsurender” kag luyag “maghinulsol” kag “magbalik-loob”. Ginhiwat ang aktibidad sang lokal nga gubyrno, pulis kag ibang ahensya sang gubyrno. Ginhatagan sila sang tig-isa ka sako nga bugas kabaylo sang ila pagpasakup.

May ara man nga paisa-isa nga ginapaggwa nga “nagsurender”. Sa Bicol, isa ka 16-anyos ang gindukot sang 83rd IB sadtong Pebrero 1, 2021 sa Barangay Toytoy, Garchitorena, Camarines Sur kag sang ulihi ginpalapta sa *social media* bilang isa ka “bata nga hangaway” nga “nagsurender”. Gintago siya sang militar sa iya mga ginikanan kag pila ka semana nga ginhimo nga *hostage* sa upisina sang DSWD. Isa pa ka

bata ang gindukot sang mga suldado sa amo nga banwa.

Sadtong Hunyo 28, 2021, gin-aresto sang 22nd IB ang duha ka bata, sanday Althea, 2-tuig, kag Janrex, 13-tuig, upod ang ila tiyo nga si Alvin Mapula sa Barangay Bulawan, Bulan, Sorsogon. Sang ginpangita sila sang ila pamilya, gin-aresto man ang tanan nga nagkadto sa kampo militar, upod ang apat pa nga bata nga may edad 4-13 ka tuig.

Sa Pinamalayan, Oriental Mindoro, lima ka adlaw nga ginhimo nga *hostage* si Karla May Rivera kag ang pamilya Andal nga ginatrabahuan niya. Pwersahan nga ginpasurender sadto sang 203rd IBde kag pulis si Rivera, 17-anyos, kag estudyante sang *senior high school*.

Paglagas sa mga “anak sang BHB”

Sa Himamaylan City, gin-aresto kag gin-interogar sang 94th IB sang Nobyembre 14, 2022 si Jelca Ariola, 16 tuig, sa Sityo Suba-Suay, Barangay Mahalang sa akusasyon nga mga katapu sang BHB ang iya mga ginikanan. Pauli halin sa eskwelahan ang dalagita sang palapitan sang mga suldado sang 94th IB kag dalhon sa detatsment. Ginbuhian lang siya pagkatapos sang pila ka oras nga pagpamahug nga labaw niya nga ginkahadlok.

Sadtong Abril 22, 2022, masupog nga ginlagas sang 100 suldado sang 94th IB ang duha ka bata, edad 2-bulan kag 2-tuig, sa Barangay Carabalan kag Barangay Buenavista, Himamaylan City, Negros Occidental sa tuyo nga dukuton kag gamiton sila nga *hostage* para pasurenderon ang mga ginikanan nila nga ginadudahan mga Pulang hangaway. Apat ka balay ang ginhalughog sang mga suldado sa operasyon nga ini. Dugang nga 21 bata ang nadalahig pagkatapos mapwersa nga magbakwit ang mga residente sa amo nga mga barangay sang ipiton sila sang mga suldado.

Sadtong Mayo 12, 2021, pilit nga ginkuha sang 10 suldado sang 203rd IBde kag 41st IB si “MJ”, isa ka 4-tuig nga lalaki halin sa mga nagaatipan sa iya sa Sityo Ambuyan, Barangay Pitogo, Rizal,

Occidental Mindoro. Pwersahan nga ginsakay sa SUV ang bata nga nagahibi kag nagapangin-padlos samtang ginatayaan sang pusil ang mga nagaatipan sa iya. Si MJ anak ni Emilia Marquez, isa ka mamumugon sa ikaayong lawas, nga gin-aresto sadtong 2017 samtang ginapabulong niya si MJ (sadto isa ka bulan pa lang) sa balatian nga *meningitis*.

Sa pila ka kaso, kamatayon ang nadangtan sang pagpamintas sang mga suldado sa bata. Upod diri ang pagkapatay sadtong Pebrero 14, 2021 ni Baby Carlen, isa ka bulan nga lapsag kag anak sang detenido pulitikal nga si Nona Espina, dulot sang kumplikasyon sa baga kag impeksyon sa dugo. Ginbulag siya sa iya iloy tatlo ka adlaw makaligad siya ginbun-ag. Ilegal nga gin-aresto si Espina kag walo nga iban pa sadtong Septyembre 2020 sa Guihulngan, Negros Oriental.

Pokus: Pagpanglugos kag intimidasyon

Ginreport sang Kalatas, rebolusyonaryong pahayagan sang pumuluyo sa Southern Tagalog, ang pagdukot kag pagpanglugos sang mga myembro sang 201st IBde sa 15-anyos nga si “Belle” sadtong Hulyo 27, 2020 sa Pagbilao, Quezon. Si “Belle” anak sang isa ka kilala nga lider sang Anakpawis kag Gabriela sa banwa sang Mulanay.

Pagkatapos siya ginkulong sa kampo, gindala kag gindetiner siya sa upisina sang DSWD sa Lopez kag pagkatapos sang pila ka panahon ginsaylo sa balay sang isa ka pulis. Sa panaysayon ni “Belle”, nagpakitluoy siya nga papaulion pero ginhambalan nga maghipos na lang kag kon indi pagapatyon siya kag iya pamilya.

Ginkilala ang nagdukot kag naglugos kay “Belle” nga si Leoben Julita, isa ka aset kag tinawo sang 59th IB. Ang yunit nga ini sang militar madugay na nga nagapamahug kag nagasabwag sang kinagamo sa mga bayan sang Macalelon, Lopez, Catanauan kag General Luna, tanan sa Quezon.

Suno sa nakuha nga report sang Karapatan-Quezon kag testimonya ni “Belle”, ginlugos kag pilit nga ginpaako nga katapu sang mga maka-Wala nga grupo. Ginsamaran sang militar ang iya iloy kag ginpilit nga magdala sang selpon nga pangpaniktik nga may GPS *tracker* sang pagpauli niya.

Dulot sang troma nga naangkon niya, nagtuyo nga magpakamatay si “Belle” pagkatapos ang pagpanglugos sa iya. Nagpasaka ang pamilya sang mga kaso sang pagpanglugos, *serious illegal detention with rape, violence against women and children* kag mga paglapas sa Anti-Torture Act batuk sa anay hepe sang Southern Luzon Command (SOLCOM) kag sadto *deputy director-general* sang National Security Council Antonio Parlade Jr, anay kumander sang 2nd ID MGen. Arnulfo Marcelo B. Burgos Jr, 59th IB Commander nga si LtC. Edward Canlas.

Ginpasakaan man sang pamilya sang kaso nga *illegal detention* sanday Desiree Salamat sang DSWD-Lopez, Arnil Abrinillo, kaupod ni Julita, kag mga ginikanan ni Julita nga sanday Leonito kag Vilma Julita.

Sadtong Pebrero 19, 2020, ginreport sang BHB-Ifugao ang kaso sang pagpanglugos sang isa ka suldado sa isa ka dalagita sa Ifugao. Natabo ang una nga insidente sang pagpanglugos sadtong Nobyembre 2018, sa sadto 15-tuig pa lang nga bata. Natumod ang may sala nga si Paul Tamang, isa ka suldado sang 54th IB. Sadtong Marso 2019, liwat nga nagkadto si Tamang sa balay sang dalaga para luguson siya. Pila ka bulan pagkatapos sini, nagkadto sa balay sang pamilya ang mga tinawo sang 54th IB nga ginkilala nga sanday “Wali” kag “Bolusan” para magtanyag sang ₱70,000 kabaylo sang paghipos nila. Nagbalibad ang pamilya kag ang bilog nga komunidad sa tanyag kag nagpromisa nga ipamilit ang hustisya para sa kalakasan kag pagpamigos nga gin-agnan sang ila katribu.

Pokus: Kalakasan batuk sa bata nga Negrense

Baynte ka kaso sang kalakasan kon sa diin imbolbado ang mga bata ang nalista sang National Democratic Front sa Negros halin 2020 tubtob sa subong. Maluwas sa tatlo ka bata nga ginpatay, may mas o menos 30 pa nga bata ang direkta nga biktima sang intimidasyon, pagpang-aresto kag pagpangbakol sang mga armadong ahente sang estado. Ginatos pa nga mga bata ang apektado sa indi magnubo sa 25 insidente sang pagpanglighot, okupasyon, pagpamomba kag pilit nga pagpabakwit sang militar sa nagkalainlain nga bahin sang isla.

Sadtong Nobyembre 2020, isa ka lapsag nga ginadudahan nga “anak sang BHB” ang pwersahan nga ginkuha sang mga suldado sa Talisay City bangud sa mandu sang AFP. Isa pa ka inosente nga bata, nga anak man kuno sang isa ka ginadudahan nga Pulang hangaway, ang duha ka beses nga gintuyo nga ihamulag sa mga tagatatap sang Marso kag Hulyo subong nga tuig.

Duha ka bata ang gin-aresto upod ang ila nga mga ginikanan nga gin-akusahan nga tagasuporta sang BHB kag gintamnan sang mga ebidensya nga pusil kag granada. Isa diri ang 2-tuig ang edad nga anak nanday Marites kag Ben Salingga, taga-Barangay Nagbinlod, Sta Catalina, Negros Oriental. Ang isa pa amo si Jonalyn Agaton, 16, nga gin-aresto upod ang duha pa sa Sityo Bugo, Barangay Buenavista, Himamaylan City.

Grabe nga kahadlok ang gindulot sa mga bata sang mga pagpanghalughog, pagpamahog, pagpanaya kag patarasak nga pagpangluthang sang mga suldado.

Tuman nga kahadlok ang gindulot sa isa ka lima ka tuig nga anak sang mag-asawa nga Salcedo sang halughugon ang ila balay sa Barangay Buenavista, Himamaylan City sadtong Oktubre 27, 2022. Ilegal man nga gindetendir ang pamilya Carpentero sadtong Septyembre 20, 2022, upod ang 1- tuig nila nga anak.

Sang Mayo 2022, isa ka istudyante nga ara sa ikalima nga halintang ang natroma bangud sa pagpang-istraping sang mga suldado sa Sityo Banwa Minatay, Barangay Marcelo, Calatrava. Duha ka bata ang ginpalukpan sa Sityo Cantayson, Barangay Maniak, Guihulngan City.

Nalista man sang NDF-Negros ang pagpangluthang sa isa ka bata sa Barangay Marcelo, Calatrava, pagpamahog sa pamilya But-ay sa Barangay Carabalan, Himamaylan City, kag pagpamahog kay Christopher Montecino kag iya nga amay sadtong Septyembre 11. Sa Barangay Nabinlod, Santa Catalina, pito bata, upod ang 33 pa, ang ginipit sang mga suldado sang Pebrero 2, 2022; samtang duha ka bata nga mangunguma, upod ang duha pa ang ginpangbakol sadtong Marso 29.

Sa tunga sang 2020 kag 2022, nakalista ang NDF-Negros sang tatlo ka kaso sang ebakwasyon kon sa diin linibo nga mga bata ang apektado. Pinakadaku diri ang pagbakwit sang 18,000 residente sa Barangay Carabalan, Himamaylan City sang Oktubre 16, 2022. Indi ini ang una nga kahigayunan nga nagbakwit ang mga taga-Carabalan. Sadtong Hunyo 9, 2021, nagbakwit ang mga residente sang Sityo Dala-upon sa amo nga barangay dulot sang pagpamomba sang militar. Tuman nga kahadlok ang naagyan nila bangud sa pagtortur kag pagpatay sang mga suldado sa kasimaryo nila nga si Erming Pacheco.

Sadtong Enero 17, 2021, nagbakwit man ang ginatos nga residente halin sa mga barangay sang Sandayao, Trinidad, Binobohan, Imelda kag Tacpao, tanan sa Guihulngan City, pagkatapos bombahon halin sa ere kag kanyunon sang mga suldado nga nakapwesto sa detatsment sa Barangay Trinidad ang matalon nga bahin sang syudad.